

Міністерство охорони здоров'я України

ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

«Ухвалено»

Вченою радою ХМАПО

Протокол від 21.04.2017

Голова Вченої Ради ХМАПО

Ректор Харківської медичної

академії післядипломної освіти

Проф. Хвистюк О.М.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ЛІКУВАЛЬНУ РОБОТУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

КЛІНІЧНИХ КАФЕДР

ХАРКІВ
2017 рік

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. З метою організації лікувальної роботи співробітників клінічних кафедр Харківської медичної академії післядипломної освіти (далі - ХМАПО), взаємодії ХМАПО з організаціями, що здійснюють медичну діяльність, на базі яких розташовані клінічні кафедри ХМАПО, розроблено «Положення про лікувальну роботу науково-педагогічних працівників клінічних кафедр» (далі - Положення).

1.2. Мета Положення - організація виконання лікувальної роботи науково-педагогічними працівниками клінічних кафедр, організація теоретичної і практичної підготовки фахівців на післядипломному рівні, ефективне використання наукового потенціалу, кадрових, матеріальних ресурсів ХМАПО і закладів, що здійснюють медичну діяльність на базі яких розташовані клінічні кафедри ХМАПО, підвищення якості надання і доступності медичної допомоги та поліпшення здоров'я населення.

1.3. Положення розроблено на основі:

- Конституції України;
- Закону України "Основи законодавства України про охорону здоров'я"
- Закону України «Про вищу освіту»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2001 року №163 «Про затвердження Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 1 серпня 1992 року №442 «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2011р. № 123. «Про деякі заходи щодо підвищення престижності праці медичних працівників, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз»;
- Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.06.2006 року №319 «Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я»;
- Наказу МОЗ України № 81 від 12.05.1992 р. (зі змінами) «Про розвиток та удосконалення патологоанатомічної служби України»;
- Наказу МОЗ України № 6 від 17.01.1995 р. «Про розвиток та вдосконалення судово-медичної служби України»;
- Спільного Наказу МВС, МОЗ та ГПУ №1095/955/119 від 28.11.2012 р. «Про затвердження Порядку взаємодії між органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури України при встановленні факту смерті людини»;
- Наказу МОЗ України від 14.04.1993р. № 77 «Рекомендовані норми витрат робочого часу і реактивів у медико-генетичних установах»;
- Наказу МОЗ України № 385 від 28.10.2002р. «Перелік лікарських посад у закладах охорони здоров'я»;
- Наказу МОЗ України від 08.04.2014 року №248 "Про затвердження Державних санітарних норм та правил "Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу";
- Спільного Наказу Мінпраці та МОЗ від 05.10.2005 р. 3308/519 «Про порядок та умови праці в зв'язку зі шкідливими та важкими умовами праці, а також надбавка за тривалість безперервної роботи»;
- «Положення про клінічний заклад охорони здоров'я», затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.1997 року №174
- «Інструкції про оплату праці та розміри ставок заробітної плати

професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів», затвердженого Наказом

Міністерства охорони здоров'я України від 02.04.1993 року №90;

•Статуту ХМАПО;

•Колективного договору між трудовим колективом і адміністрацією ХМАПО;

1.4. Дане Положення містить єдині вимоги до організації і планування, визначає порядок та умови здійснення лікувальної роботи співробітників клінічних кафедр ХМАПО.

1.5. Дане Положення розповсюджується лише на співробітників клінічних кафедр із числа професорсько-викладацького складу, докторантів, аспірантів, клінічних ординаторів.

1.6. Положення - локальний нормативний акт, що призначений для використання клінічними кафедрами ХМАПО при організації планування і проведенні лікувально-діагностичної та профілактичної роботи з відповідних медичних спеціальностей.

1.7. Положення обговорено та затверджено рішенням Вченої ради «21» квітня 2017 року.

1.8. Положення може доповнюватися, змінюватися у залежності від напрацювань.

Основні терміни і визначення

Клінічна кафедра ХМАПО - є самостійним структурним підрозділом ХМАПО, який здійснює теоретичну і практичну підготовку на післядипломному рівні, проводить лікувально-діагностичну та профілактичну роботу, розташований на базі лікувально-діагностичних підрозділів ХМАПО та клінічних баз.

Клінічна кафедра виконує навчальну, навчально-методичну, науково-дослідницьку, організаційну та лікувальну роботи з однієї або декількох професійних дисциплін, підготовку науково-педагогічних кадрів і підвищення кваліфікації фахівців.

Клінічна кафедра створюється і реорганізується згідно з рішенням Вченої ради ХМАПО наказом ректора ХМАПО. На клінічній кафедрі можуть здійснюватися :

•навчально-виховний процес з використанням нових форм і методів навчання, досягнень медичної науки і практики охорони здоров'я; лікарів-інтернів, клінічних ординаторів, аспірантів, докторантів, післядипломна підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації медичних кадрів, у тому числі працівників клінічного закладу;

•наукові дослідження і розробка ефективних методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації хворих;

•експертна оцінка результатів наукових досліджень;

•апробація і впровадження нових методів діагностики, лікування і реабілітації хворих, апробація медичних інструментів, апаратури, лікарських засобів;

•надання кваліфікованої медичної допомоги хворим;

•обстеження та лікування хворих, госпіталізованих у клініку, консультації хворих в інших підрозділах клінічного закладу та інших лікувальних закладах;

•клінічні дослідження у відповідності до окремих угод між ХМАПО, лікувальним закладом та зацікавленим Замовником досліджень;

•організація, участь і проведення семінарів, клінічних, патолого-анатомічних, науково-практичних конференцій, експертних комісій, консиліумів, медичних рад тощо; •організація заходів з контролю якості лікувально-діагностичного процесу.

Клінічна кафедра відповідно до покладених на неї завдань та повноважень має право:

- брати участь у підготовці планів науково-дослідних робіт, розробці методичної документації;

- використовувати наявну апаратуру, медичне обладнання, технічні засоби навчання, наочне приладдя, медикаменти та інші засоби медичного та господарського призначення, придбані за рахунок ХМАПО та клінічного закладу;

- публікувати навчально-методичні і наукові праці від імені ХМАПО та клінічного закладу;

- для проведення навчально-виховного процесу і наукових досліджень госпіталізувати тематичних хворих в межах 15 відсотків від загальної кількості хворих у відділенні, що визначається угодою між клінічним закладом та ХМАПО;

- для проведення навчально-виховного процесу і наукових досліджень амбулаторно обстежувати та призначати лікування тематичним хворим на базі розташування клінічної кафедри;

- здійснювати консультативну роботу за межами розташування кафедри (в інших клінічних установах за їх клопотанням та медицини невідкладних станів).

Клінічна база ХМАПО - медична установа, що здійснює медичну діяльність, на базі якої розташована клінічна кафедра (клінічні кафедри) ХМАПО. Клінічними базами можуть бути медичні установи різних форм власності і організаційно-правових форм, що мають ліцензію на відповідні види медичної діяльності, взаємодія з якими здійснюється на основі договорів про спільну діяльність.

Лікувальна робота клінічної кафедри - лікувально-діагностична та профілактична діяльність, що здійснюється спеціалістами з вищою медичною освітою відповідно до профілю клінічної кафедри на клінічних базах, пов'язана з освітнім процесом і практичною підготовкою осіб, що навчаються в ХМАПО.

II. ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА (МЕТА, ЗАДАЧІ, ФУНКЦІЇ)

2.1. Мета лікувальної роботи співробітників клінічних кафедр ХМАПО - організація теоретичної і практичної підготовки тих, хто навчається на клінічних кафедрах, впровадження в практичну охорону здоров'я передового досвіду із забезпечення здоров'я населення, створення умов для підвищення кваліфікації і перепідготовки медичних кадрів, участь в наданні населенню в зоні обслуговування клінічної бази діагностичної та лікувальної роботи.

2.2. Задачі лікувальної роботи співробітників клінічних кафедр ХМАПО:

- теоретична і практична підготовка з професійних дисциплін, формування практичних навиків та розвиток клінічного мислення у тих, хто навчається;

- здійснення спільної діяльності кафедр ХМАПО з медичними організаціями з надання профілактичної, лікувально-діагностичної та консультативної допомоги і реабілітації хворих, що знаходяться на лікуванні на клінічній базі та лікувальних закладах;

- розробка і впровадження в клінічну практику нових методів і технологій профілактики, діагностики, лікування і реабілітації;

- забезпечення належного рівня діагностики, лікування та реабілітації пацієнтів відповідно до профілю кафедри та базового підрозділу лікувального закладу.

2.3. Функції лікувальної роботи клінічних кафедр ХМАПО:

- організація і участь співробітників клінічних кафедр в клінічних, клініко-анатомічних і науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах та інших заходах, що сприяють підвищенню ефективності лікувально-діагностичного процесу і впровадженню в клінічну практику медичних організацій нових медичних технологій;

- вивчення і розповсюдження передового досвіду надання медичної допомоги і організації охорони здоров'я, проведення і координація організаційно-методичної

роботи з іншими підрозділами ХМАПО, службами практичної охорони здоров'я;

- створення умов для підвищення кваліфікації і перепідготовки працівників клінічних кафедр, атестації на отримання (підтвердження) кваліфікаційних категорій за спеціальностями, що відповідають профілю їх лікувальної роботи;

- безпосереднє здійснення співробітниками клінічних кафедр діагностичних та лікувальних процедур у відповідності до посадових обов'язків.

2.4. Лікувальна робота клінічних кафедр ґрунтується на результатах науково-дослідницької роботи, направлена на впровадження нових медичних технологій і методів надання медичної допомоги та має бути орієнтована на реалізацію пріоритетних напрямів власних наукових досліджень і розробок.

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІКУВАЛЬНОЇ РОБОТИ. ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ

Умови здійснення лікувальної роботи співробітниками ,клінічної кафедри:

- наявність договірних відносин ХМАПО з лікувальними закладами (організаціями), що здійснюють медичну діяльність;

- наявність у працівників клінічних кафедр вищої медичної освіти, сертифікату фахівця, відповідної кваліфікаційної категорії за профілем кафедри та профілем відділення у якому (яких) здійснюється лікувальна робота.

- наявність оформленої санітарної книжки.

3.1. Лікувальну роботу залежно від посад працівників виконують: завідувач кафедри, професор, доцент, асистент, аспірант, докторант,

3.2 Лікувальна робота клінічних кафедр в ХМАПО координується проректором з науково-педагогічної (лікувальної) роботи.

3.3 Організація лікувальної роботи на клінічній кафедрі покладається на завідувача кафедри. Завідувач кафедри може призначити відповідальну особу за організацію лікувальної роботи (або відповідати особисто) з числа професорсько-викладацького складу клінічної кафедри. Призначення відповідального за лікувальну роботу має бути відображене в протоколі засідання кафедри, погоджено з проректором з лікувальної роботи.

3.4. Відповідальність за своєчасне і ефективне планування, організацію, об'єм і якість виконання лікувальної роботи на клінічній кафедрі несе персонально завідувач кафедри.

Планування лікувальної роботи здійснюється на період кожного навчального року з 01 січня до 31 грудня. Для планування об'ємів і обліку трудовитрат працівників клінічних кафедр завідувач кафедри (відповідальна особа за організацію лікувальної роботи) не пізніше 10 грудня навчального року, що передуює плановому, подає до лікувального відділу ХМАПО інформацію про розрахункову чисельність фахівців кафедри, які з 1 січня планового навчального року виконуватимуть лікувальну роботу відповідно до штатного розпису кафедри та норм робочого часу із зазначенням лікарської спеціальності.

3.5. Організація і контроль ведення достовірної облікової і звітної документації клінічної кафедри з лікувальної роботи покладається особисто на завідувача клінічної кафедри.

3.6. Контроль обсягу і якості виконання лікувальної роботи співробітниками клінічних кафедр, взаємодію з клінічними базами, розробку методичних рекомендацій і їх впровадження в лікувальний процес і ін. здійснюється завідувачем кафедри.

3.7. Завідувач кафедри (особа, відповідальна за ведення лікувальної роботи) контролює наявність у працівників кафедри, які здійснюють клінічну роботу, сертифікату фахівця, кваліфікаційної категорії та своєчасно інформує відділ кадрів та лікувальний відділ ХМАПО про зміну (набуття, припинення терміну дії) спеціальності, кваліфікаційної категорії працівниками кафедри.

VI. ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА СПІВРОБІТНИКІВ КЛІНІЧНИХ КАФЕДР

Відповідно до угоди, що укладається між ХМАПО та клінічним закладом: Асистенти, викладачі - стажисти, аспіранти, докторанти, клінічні ординатори виконують лікувальну роботу в профільних відділеннях на яких базується клініка в обсязі, що визначається від розрахункової норми навантаження лікаря-ординатора відповідної спеціальності.

Співробітники клінічних кафедр, відповідно до угоди між клінічним закладом та ХМАПО, можуть залучатися до чергувань у вечірній та нічний час за їх згодою.

•Завідувачі клінічних кафедр, професори, доценти, можуть виконувати як консультативну (фахівці з 1-ю та вищою кваліфікаційними категоріями) так і лікувальну роботу (у разі повного навантаження лікувальною роботою асистентів), що оплачується згідно з чинним законодавством щодо доплат до посадового окладу за лікувальну роботу.

Консультативну роботу можуть виконувати висококваліфіковані асистенти, що мають першу або вищу кваліфікаційну категорію.

•Професорсько-викладацький склад клінічних кафедр, який має 1-шу та вищу кваліфікаційні категорії, може проводити виїзди за лінією планово-консультативної і екстреної медичної допомоги відповідно до угоди між ХМАПО та КЗ «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

•Для працівників, які працюють у закладах (структурних підрозділах) і на посадах у шкідливих умовах праці, встановлюється скорочена тривалість робочого тижня на підставі результатів атестації робочих місць.

V. ПРИЗНАЧЕННЯ ДОПЛАТИ ЗА ЛІКУВАЛЬНУ РОБОТУ

5.1. Професорсько-викладацькому персоналу клінічних кафедр ХМАПО встановлюється доплата за лікувальну роботу у таких розмірах від посадового окладу:

• Завідувач кафедри, професор, доцент - 50 % до посадового окладу; асистент - кандидат медичних наук - 70 %; асистент, який не має наукового ступеню - 77 %;

•Цим же категоріям працівникам-хірургам, які оперують (асистують), працівникам - патолого-анатомам, судово-медичним експертам, анестезіологам і реаніматологам, які забезпечують оперативну діяльність і проведення реанімаційних заходів та інтенсивну терапію, ендоскопістам, які здійснюють лікувальні заходи: завідувачам кафедр, професорам, доцентам - 60 % до посадового окладу; асистентам - кандидатам медичних наук - 80 %; асистентам, які не мають наукового ступеню, старшим викладачам - 87 %.

5.2. У разі відсутності лікувального навантаження - заробітна плата нараховується як професорсько - викладацькому складу кафедр теоретичного профілю. Для цього завідувач кафедри подає службову записку на ім'я ректора проректору з науково-педагогічної (лікувальної) роботи.

5.3. У разі, коли співробітник кафедри хірургічного профілю не оперує (не проводить розтини), не приймає участі в оперативних утручаннях (асистенціях, в розтинах), не проводить лікувальної роботи в відділеннях реанімації та інтенсивної терапії, або не працює у якості анестезіолога, ендоскопіста - йому відмінюється доплата за хірургічну лікувальну роботу та переводиться на оплату, як професорсько-викладацькому складу кафедр терапевтичного профілю. Для цього завідувач кафедри подає службову записку на ім'я ректора проректору з науково-педагогічної (лікувальної) роботи.

5.4. Доплата за лікувальну роботу призначається на підставі рапорту завідуючого кафедрою за фактом виконання лікувального навантаження, але не раніше ніж через 1 місяць після прийому на роботу.

5.5. Науково-педагогічним працівникам, які працюють за сумісництвом з

погодинною оплатою, зазначена доплата не призначається.

5.6. Затверджені ректором розміри доплат за лікувальну роботу є підставою для нарахування заробітної плати співробітникам клінічних кафедр ХМАПО.

ВИДИ ТА ОБЛІК ЛІКУВАЛЬНОЇ РОБОТИ

п/п	Вид діяльності	Зав. кафедри, професор, доцент	Асистент, аспірант, клінічний ординатор	Форма звітності
1.	Курація хворих	-/+	+	Мед карта стаціонарного хворого
2.	Консультації в стаціонарі певного контингенту хворих (неясні, важкі, до- і післяопераційні, в операційній, у маніпуляційному кабінеті тощо) поза межами обходу	+/-	+/-	Мед карта стаціонарного хворого, журнал консультацій
3.	Консультативний прийом поліклініці або ЦПМСД	+	+/-	Журнал консультацій, медкарта амбулаторного хворого
4.	Консультації в інших медичних закладах м. Харків і області	+	+/-	Журнал консультацій, мед карта хворого
5.	Проведення консилиумів	+	*	Медкарта стаціонарного хворого
6.	Проведення малоінвазивних діагностичних та лікувальних втручань	+	+	Журнал малоінвазивних втручань
7.	Участь в операціях як оперуючий хірург I-II групи складності	+	+/-	Операційний журнал
8.	Участь в операціях як оперуючий хірург вищої категорії складності	+	+/-	Операційний журнал
9.	Участь в операціях як асистент	-/+	+/-	Операційний журнал
10.	Проведення анестезій (для анестезіологів)	+/-	+/-	За даними наркозної карти та журналу анестезій
11.	Прийняття пологів	+/-	+/-	Журнал пологів
12.	Операція гемотрансфузії	-/+	+/-	Мед карта стаціонарного хворого, журнал трансфузій

13.	Чергування щомісяця по лікарні		-/+	Затверджений графік чергувань
14.	Організація заходів контролю якості лікувально-діагностичного процесу (рецензування ведення медичної документації, об'єму лікувально-діагностичних заходів)	+	+/-	Рецензія медкарти стаціонарного хворого
15.	Проведення обходів у закріпленому базовому відділенні	+	*	Медкарта стаціонарного хворого
16.	Проведення лабораторно-діагностичних обстежень, УЗД, спірографія	+	+	Журнал обстеження
17.	Проведення Холтерівського або добового моніторингу АТ, ЕКГ, велоергометрія	*	+/-	Журнал обліку
18.	Участь у судово-медичних експертизах: розтини померлих; дослідження біопсійного та операційного матеріалу; судово-медичні експертизи; комісійні судово-медичні експертизи; консультація правоохоронним органам в якості судмедексперта	+/-	+/-	Журнал розтинів Журнал досліджень матеріалу Журнал розтинів Журнал комісійних експертиз
19.	Участь в медико-соціальних експертизах	+		Журнал МСЕ
20.	Організація, проведення та участь у дні спеціаліста	+	+/-	Програма
21.	Участь в клініко-, патологоанатомічних конференціях	+	+	Журнал конференцій
22.	Проведення або участь в медичних радах тощо	+		Журнал медичних рад
23.	Виїзди по лінії екстреної медичної допомоги для надання екстреної та (або) планово-консультативної допомоги	+	+	Графік виїздів, картки виїздів, медкарта стаціонарного хворого
24.	Стоматологічна допомога дорослим та дітям (терапевтична/ хірургічна/ ортопедична/ ортодонтична)	+	+/-	Листок щоденного обліку (ф. 037/о, 039/о), мед. карта хворого (ф. 043/о)

25.	Лікарський огляд студентів з метою визначення функціонального стану ССС за допомогою функціональних проб у студентів-фізкультурників та студентів-спортсменів	-/+	+	Карта лікарського спостереження, журнал
26.	Консультації студентів - фізкультурників спеціальної медичної групи	-/+	+	Карта лікарського спостереження, журнал обстеження
27.	Курація районів	+	+/-	Графік виїздів, медкарта стаціонарного або Амбулаторного хворого
28.	Робота в якості позаштатного спеціаліста	+	+	Наказ ДОЗ ОДА або ХМР
29.	Робота в комісіях ДОЗ ОДА або ХМР	+	+/-	Наказ ДОЗ ОДА або ХМР, експертні оцінки медкарт
30.	Робота над клінічними протоколами	+	-/+	Наказ МОЗ України або клінічного закладу
31.	Виступи перед населенням з лекцією, виступи та публікації в ЗМІ	+	+	Матеріали
32.	Психодіагностичне дослідження, індивідуальна психокорекція та психотерапія, групова психотерапія, проведення психопрофілактичної роботи з населенням, в тому числі студентами (для психіатрів)	+/-	+	Журнал реєстрації
33.	Участь в роботі атестаційних комісій ДОЗ ОДА або ХМР	+	+/-	Наказ ДОЗ ОДА або ХМР

Примітки №1: + так, - ні, * участь.

Примітка №2: Види та облік лікувальної роботи кафедр стоматологічного профілю здійснюється окремим додатком.